FC-INT-2026W44-001 • DOSSIER FAMAVERA • v1.2
Berkowicz: czy w 2022 r. był gotowy pokój Ukraina–Rosja, który Boris Johnson storpedował w Kijowie?
Opracowano: 26.10.2026 • Aktualność: 26.10.2026, 11:06 CET • GOTOWE DO WERYFIKACJI — WERSJA ROBOCZA DO DECYZJI REDAKTORA

Berkowicz: czy w 2022 r. był gotowy pokój Ukraina–Rosja, który Boris Johnson storpedował w Kijowie?

NR	TEZA	WERDYKT	%	MECHANIZM PRZEKAZU
1	„W 2022 r. rozejm był już na stole.”	W WIĘKSZOŚCI PRAWDA	94%	POMINIĘTO WAŻNY KONTEKST
2	„Zełenski posłuchał Brytyjczyków, a Boris Johnson pojawił się w Kijowie i storpedował wszystkie rozmowy.”	WPROWADZA W BŁĄD	95%	WNIOSEK NIE WYNIKA Z DOWODÓW
3	„Zełenski zwleka z wyborami.”	WPROWADZA W BŁĄD	98%	POMINIĘTO WAŻNY KONTEKST
4	„Zełenski przedłuża wojnę i odwleka wybory, bo wie, że ich nie wygra.”	NIEWERYFIKOWALNE	99%	NIEPOTWIERDZONE TWIERDZENIE PRZEDSTAWIONE JAKO FAKT

Każda niezależna teza ma własny werdykt i pewność. Procent oznacza pewność oceny w aktualnym zakresie dowodowym, a nie matematyczne prawdopodobieństwo prawdziwości tezy.

Pełny fact-check

NAJWAŻNIEJSZY WNIOSEK

Konrad Berkowicz połączył kilka prawdziwych elementów — realne negocjacje z wiosny 2022 r., wizytę Borisa Johnsona i brak wyborów w Ukrainie — z wnioskami, których dostępne dowody nie uzasadniają. W 2022 r. na stole były konkretne ramy i projekty porozumienia, ale nie finalny, uzgodniony pokój. Johnson rzeczywiście zachęcał Kijów do dalszej walki, lecz nie ma dowodu, że sam „storpedował wszystkie rozmowy”. Z kolei przypisanie Zełenskiemu osobistego motywu przedłużania wojny dla uniknięcia przegranych wyborów jest nieweryfikowalne; samo nieprzeprowadzanie wyborów wynika przede wszystkim z prawa obowiązującego podczas stanu wojennego.

CO SPRAWDZILIŚMY

Zweryfikowaliśmy dokładny cytat Berkowicza przytoczony przez Wirtualną Polskę, przebieg rozmów rosyjsko-ukraińskich od lutego do kwietnia 2022 r., relację Ukraińskiej Prawdy z 5 maja 2022 r., późniejsze wypowiedzi Davida Arakhamii i Wołodymyra Zełenskiego, opublikowane w 2024 r. projekty dokumentów negocjacyjnych oraz aktualny stan prawny dotyczący wyborów w Ukrainie. Oddzielnie wykonaliśmy test przeciwny: szukaliśmy materiałów, które mogłyby potwierdzić, że Johnson odegrał rozstrzygającą rolę.

USTALENIA

29 marca 2022 r. w Stambule powstał komunikat przedstawiający ramy możliwego traktatu: neutralność Ukrainy w zamian za międzynarodowe gwarancje bezpieczeństwa. Kolejne projekty zawierały jednak nadal istotne różnice między stronami. Opublikowane później dokumenty pokazują realny postęp negocjacyjny, ale także nierozstrzygnięte kwestie dotyczące mechanizmu gwarancji, wielkości i uzbrojenia ukraińskich sił zbrojnych oraz spraw terytorialnych. Sformułowanie „rozejm był już na stole” ma więc realną podstawę, jeżeli oznacza konkretną propozycję i zaawansowane rozmowy; nie należy go jednak utożsamiać z gotową umową czekającą wyłącznie na podpis.

ROLA BORISA JOHNSONA

Ukraińska Prawda w relacji z maja 2022 r., powołując się na źródło z otoczenia Zełenskiego, opisała dwa komunikaty Johnsona: Putina należy naciskać, a Zachód nie chce podpisywać gwarancji razem z nim. Arakhamia w 2023 r. powiedział również, że Johnson po powrocie delegacji ze Stambułu mówił, by niczego z Rosją nie podpisywać i dalej walczyć. Ten sam Arakhamia podkreślił jednak, że delegacja nie była gotowa do podpisu, nie miała do tego mandatu i że zachodni partnerzy doradzali, a nie podejmowali decyzji za Ukrainę. Z tego materiału nie wynika, że wizyta Johnsona była pojedynczą, rozstrzygającą przyczyną zerwania negocjacji.

WYBORY I MOTYWACJA ZEŁENSKIEGO

Artykuł 19 ukraińskiej ustawy o reżimie stanu wojennego zakazuje przeprowadzania wyborów prezydenckich, parlamentarnych i lokalnych w czasie obowiązywania stanu wojennego. W 2026 r. parlamentarna grupa robocza ponownie wskazywała konsensus co do niemożności przeprowadzenia wyborów w takich warunkach. Najnowszy materiał przed zamknięciem FC dodatkowo zmienia kontekst: 11 października 2026 r. Zełenski publicznie zaproponował 60-dniowy pełny rozejm, aby umożliwić wybory. Nie dowodzi to jego prywatnych motywacji, ale przeczy przedstawianiu unikania wyborów jako oczywistego, ustalonego faktu.

GRANICE USTALEŃ

Nie odzyskaliśmy bezpośredniego permalinku do oryginalnego wpisu Berkowicza na X; dokładny cytat jest jednak zachowany w artykule WP opublikowanym dzień po wpisie. Nie mamy pełnego, urzędowego protokołu prywatnej rozmowy Johnson–Zełenski. Wnioski o przyczynowości muszą

więc opierać się na dostępnych dokumentach negocjacyjnych, relacjach uczestników i źródłach współczesnych wydarzeniom, bez udawania wiedzy o prywatnych intencjach.

TEZA 1 — W WIĘKSZOŚCI PRAWDA (94%)

„W 2022 r. rozejm był już na stole."

W marcu i kwietniu 2022 r. rzeczywiście istniał konkretny proces negocjacyjny, komunikat stambulski i kolejne projekty traktatu. Nie był to jednak uzgodniony, gotowy do podpisu pokój: kluczowe kwestie — gwarancje bezpieczeństwa, limity armii i uzbrojenia oraz sprawy terytorialne — pozostawały sporne. Dlatego rdzeń stwierdzenia o realnej ofercie/ramach na stole jest prawdziwy, ale sformułowanie może sugerować znacznie większy stopień finalizacji niż wynika z dokumentów.

Najbliższa alternatywa: PRAWDA — odrzucone, bo brakowało finalnej zgody co do kluczowych warunków.

TEZA 2 — WPROWADZA W BŁĄD (95%)

„Zełenski posłuchał Brytyjczyków, a Boris Johnson pojawił się w Kijowie i storpedował wszystkie rozmowy."

Są wiarygodne przesłanki, że Johnson 9 kwietnia 2022 r. odradzał zawieranie porozumienia z Putinem i zapewniał o dalszym wsparciu Zachodu. Nie ma jednak dowodu, że to jego wizyta była rozstrzygającą przyczyną upadku rozmów. Negocjacje już przed wizytą miały poważne nierozstrzygnięte kwestie, po Buczy zmienił się kontekst polityczny i bezpieczeństwa, a projekty były jeszcze wymieniane po 9 kwietnia. Arakhamia potwierdził przekaz Johnsona, ale zaprzeczył, że delegacja była gotowa podpisać umowę lub że Johnson wymusił decyzję Kijowa.

Najbliższa alternatywa: W WIĘKSZOŚCI FAŁSZ — odrzucone, bo sama obecność Johnsona i jego zachęta do dalszej walki są dobrze udokumentowane; problemem jest przypisana im wyłączna przyczynowość.

TEZA 3 — WPROWADZA W BŁĄD (98%)

„Zełenski zwleka z wyborami."

W Ukrainie wybory prezydenckie, parlamentarne i lokalne są prawnie zakazane podczas stanu wojennego. Nie jest to jednostronna decyzja prezydenta: stan wojenny i jego przedłużenia podlegają procedurze państwowej i parlamentarnemu zatwierdzeniu. Dodatkowo 11 października 2026 r. Zełenski publicznie zaproponował 60-dniowy pełny rozejm, aby umożliwić przeprowadzenie wyborów.

Najbliższa alternatywa: CZĘŚCIOWO PRAWDA — odrzucone, bo samo nieprzeprowadzenie wyborów jest faktem, lecz przypisanie go osobistemu „zwlekaniu" pomija decydujący stan prawny i bezpieczeństwo.

TEZA 4 — NIEWERYFIKOWALNE (99%)

„Zełenski przedłuża wojnę i odwleka wybory, bo wie, że ich nie wygra.”

To twierdzenie o prywatnej wiedzy i motywacji konkretnej osoby. Nie istnieje wiarygodny, publiczny test pozwalający ustalić, że Zełenski celowo przedłuża wojnę właśnie po to, by uniknąć przegranych wyborów. Sondaże ani polityczne prognozy nie mogą dowieść takiej motywacji. Dostępne fakty o prawie wyborczym i jego październikowej propozycji rozejmu na potrzeby wyborów dodatkowo osłabiają przedstawianie tej motywacji jako ustalonego faktu.

Najbliższa alternatywa: BRAK DANYCH — odrzucone, bo problemem nie jest tylko niedostatek danych; rdzeniem tezy jest nieobserwowalna prywatna intencja.

Dowody i szczegóły

Kontekst i materiał dowodowy

Badanie Deep Research zostało audytowane. Skorygowano trzy istotne problemy raportu: nie traktujemy „rozejmu na stole” jako synonimu gotowej umowy; nie przyjmujemy, że Arakhamia dowiódł wcześniejszej ostatecznej decyzji Kijowa; oraz nie orzekamy o prywatnej motywacji Zełenskiego na podstawie braku wyborów lub sondaży.

Chronologia

29.03.2022 — Stambuł

Delegacje uzgadniają komunikat ramowy dotyczący neutralności i gwarancji bezpieczeństwa.

02–03.04.2022 — Bucza

Ujawnienie zbrodni rosyjskich zasadniczo zmienia polityczny i społeczny kontekst rozmów.

07.04.2022 — Spór o projekt

Ławrow publicznie nazywa ukraińską wersję projektu nieakceptowalną — dowód, że kluczowe kwestie wciąż były otwarte.

09.04.2022 — Johnson w Kijowie

Brytyjski premier zapewnia o wsparciu; według źródeł UP odradza porozumienie z Putinem.

12–15.04.2022 — Dalsze projekty

Po wizycie Johnsona nadal istnieją i są wymieniane projekty traktatu; rozmowy nie kończą się jednym aktem 9 kwietnia.

11–12.10.2026 — Freshness: wybory

Zełenski proponuje 60-dniowy pełny rozejm, aby zorganizować wybory; Rosja tę propozycję odrzuca.

Test przeciwny

1: Najsilniejsza interpretacja na korzyść autora: „rozejm był na stole” nie musi znaczyć „gotowy do podpisu”. Dokumenty potwierdzają realne negocjacje i daleko idący projekt. To podnosi ocenę A do W WIĘKSZOŚCI PRAWDA, ale pozostają istotne nierozstrzygnięte warunki.

2: Najsilniejszy kontrdowód na korzyść autora: źródła UP i późniejsza wypowiedź Arakhamii potwierdzają, że Johnson odradzał podpisywanie i zachęcał do dalszej walki. Nie dowodzą jednak, że jego wizyta była wyłączną lub rozstrzygającą przyczyną upadku rozmów; po 9 kwietnia nadal istniały projekty i inne bariery.

3: Na korzyść autora można wskazać fakt, że wybory nie odbyły się w terminie wynikającym z normalnego cyklu. Nie wystarcza to jednak do przypisania osobistego „zwlekania”, ponieważ prawo zakazuje wyborów podczas stanu wojennego, a w 2026 r. instytucje państwowe przygotowywały reguły wyborów powojennych.

4: Nie istnieje wiarygodny test prywatnej motywacji. Sondaże mogą sugerować ryzyko wyborcze, ale nie dowodzą, że prezydent przedłuża wojnę właśnie z tego powodu. Najnowsza propozycja 60-dniowego rozejmu w celu przeprowadzenia wyborów osłabia tę narrację, ale nadal nie pozwala orzekać o wnętrzu motywacji.

Aktualność i ograniczenia

Aktualność sprawdzona do: 26.10.2026, 11:06 CET. W freshness check uwzględniono m.in. aktualne przepisy wyborcze, stanowisko parlamentarnej grupy roboczej z maja 2026 oraz wypowiedź Zełenskiego z 11 października 2026 o gotowości przeprowadzenia wyborów po 60-dniowym pełnym rozejmie. Nie odzyskano bezpośredniego permalinku X Berkowicza ani pełnego protokołu prywatnej rozmowy Johnson–Zełenski.

ŹRÓDŁA

WP / przytoczenie wpisu Berkowicza

Data / typ: 25.10.2026
Dokładne miejsce: linie 115–126 w odczycie strony; dokładny cytat przypisywany Berkowiczowi
Potwierdza: odtwarza badaną wypowiedź
Ograniczenia: brak bezpośredniego permalinku X; WP nie rozstrzyga prawdziwości twierdzeń
Link: https://wiadomosci.wp.pl/wow-pelny-putin-sikorski-ostro-o-polskim-posle-7343925195208736a

Ukrainska Pravda — przebieg negocjacji

Data / typ: 05.05.2022
Dokładne miejsce: sekcje „Istanbul Peace” i „Boris Johnson, or Put Pressure on Putin”
Potwierdza: ramy rozmów, znaczenie Buczy, relację źródła z otoczenia Zełenskiego o komunikatach Johnsona
Ograniczenia: część kluczowych informacji pochodzi z anonimowych źródeł
Link: https://www.pravda.com.ua/eng/articles/2022/05/05/7344096/

Ukrainska Pravda — wypowiedź Davida Arakhamii

Data / typ: 24.11.2023
Dokładne miejsce: fragment o Johnsonie oraz akapity bezpośrednio po nim
Potwierdza: Johnson mówił, by niczego nie podpisywać; Arakhamia zarazem zaprzecza gotowości delegacji do podpisu i

przymuszeniu Ukrainy
Ograniczenia: relacja medialna z wywiadu, nie protokół negocjacji
Link: https://www.pravda.com.ua/eng/news/2023/11/24/7430282/

The Guardian — wywiad z Wołodymyrem Zełenskim

Data / typ: 12.02.2025
Dokładne miejsce: fragmenty o rosyjskich ultimatach, momencie wizyty Johnsona i Buczy
Potwierdza: bezpośrednie zaprzeczenie Zełenskiego tezie o decydującej roli Johnsona; wskazanie innych czynników
Ograniczenia: wypowiedź jednej strony sporu; wymaga cross-checku
Link: https://www.theguardian.com/world/2025/feb/12/zelenskyy-rejects-claim-boris-johnson-talked-him-out-of-2022-peace-deal

The Talks That Could Have Ended the War in Ukraine — Charap/Radchenko

Data / typ: 16.04.2024
Dokładne miejsce: analiza komunikatu stambulskiego i projektów 12/15 kwietnia
Potwierdza: zaawansowanie rozmów i pozostałe punkty sporne
Ograniczenia: źródło analityczne; część materiału za paywallem
Link: https://www.foreignaffairs.com/ukraine/talks-could-have-ended-war-ukraine

Dokumenty negocjacyjne opublikowane przez NYT — omówienie BBC

Data / typ: 15.06.2024
Dokładne miejsce: opis projektów z 17 marca, komunikatu 29 marca i projektu 15 kwietnia
Potwierdza: potwierdza istnienie kolejnych wersji dokumentu i nierozstrzygnięte poprawki obu stron
Ograniczenia: omówienie wtórne, choć bazuje na ujawnionych dokumentach potwierdzonych przez uczestników
Link: https://storage.googleapis.com/gsc-link/www.bbc.com/9b7d799b.html

Ustawa Ukrainy „O reżimie prawnym stanu wojennego”

Data / typ: 12.05.2015, wersja aktualna
Dokładne miejsce: art. 19 ust. 1
Potwierdza: w czasie stanu wojennego zabronione są wybory prezydenckie, parlamentarne i lokalne
Ograniczenia: nie rozstrzyga prywatnej motywacji politycznej
Link: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19

Verkhovna Rada — grupa robocza ds. wyborów

Data / typ: 05.05.2026
Dokładne miejsce: akapit: consensus on the impossibility of holding elections under martial law
Potwierdza: aktualny instytucjonalny kontekst przygotowania wyborów powojennych
Ograniczenia: nie przesądza terminu zakończenia stanu wojennego
Link: https://www.rada.gov.ua/en/news/News/top_news/272655.html

Reuters — propozycja 60-dniowego rozejmu na wybory

Data / typ: 11–12.10.2026
Dokładne miejsce: wypowiedź Zełenskiego dla ABC: 60 dni pełnego rozejmu na organizację wyborów
Potwierdza: najnowszy kontrdowód wobec uproszczonej tezy o celowym unikaniu wyborów
Ograniczenia: nie dowodzi prywatnej motywacji; opisuje publiczną deklarację
Link: https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-zelenskiy-tells-abc-he-will-organize-elections-if-russia-agrees-60-day-2026-10-11/

Reuters — przegląd rozmów z 2022 r.

Data / typ: 12.05.2025
Dokładne miejsce: sekcje WHAT WAS DISCUSSED / WHY TALKS BROKE DOWN
Potwierdza: niezależny cross-check stanu rozmów i nierozstrzygniętych elementów
Ograniczenia: factbox wtórny oparty m.in. na ujawnionych draftach
Link: https://www.investing.com/news/world-news/factboxwhat-happened-the-last-time-russia-and-ukraine-held-peace-talks-4039372